

СТАНОВИЩЕ

343 / 26.03.12г.

по конкурса за доцент за нуждите на Секция за антична археология
на Националния Археологически Институт с Музей при БАН

от доц. дин ДИЛЯНА ВАСИЛЕВА БОТЕВА,
Исторически факултет при СУ „Св. Климент Охридски”,
член на научното жури, съгласно заповед № 1425/22.12.2011 г.

Документи за участие в конкурса са подали трима кандидати, които, подредени по азбучен ред, са както следва: д-р Анета Емилова Петрова (защитила докторска дисертация през 2005 г.), д-р Надежда Стоянова Кирова-Йовчева (защитила докторска дисертация през 2005 г.) и д-р Чавдар Сергеев Цочев (защитил докторска дисертация през 2008 г.).

I. Публикации

По показател публикации, с които кандидатите участват в конкурса, се наблюдават съществени различия както по отношение на количеството, така и по отношение на съответните характеристики:

Анета Петрова е посочила в списъка на своите публикации една монография, чието приемане за печат в авторитетното белгийско издателство Peeters Publishers е документирано по надлежния ред. Макар по същество да става дума за английски превод на нейната докторска дисертация, бих изразила изрично задоволство от факта, че колегата Петрова е положила изключителни усилия и е инвестирала без съмнение значително време, за да представи своето изследване върху надгробния релеф от Западния Черноморски бряг през VI-I в. пр.Хр. на международната научна общност. В България колегите, които следват този единствено верен, но и много труден, път на популяризиране на постиженията на българската историческа и археологическа наука, за съжаление все още са единици.

Като студии са означени две заглавия (№ 2 и № 3). По отношение на студията посочена под № 2 се чувствам длъжна да уточня, че заглавието на сборника е цитирано неточно. Научната продукция на колегата Петрова включва също статии, отзиви, археологически отчети и уроци към учебно помагало, като общият брой на тези публикации е 26. Шест от тях са свързани с научната ѝ дейност във времето преди да получи докторската си степен, а под печат са шест (тук под един от шестте номера са цитирани всъщност шест

отделни уроци към учебно помагало, което е удостоверено със съответен документ). Тези 26 публикации се разпределят в няколко тематични кръга, единият от които – както може да се очаква – е свързан с проблематиката на докторската дисертация, т.е. надгробния релеф. Сериозни изследвания със значими резултати са налице и в нейните публикации, занимаващи се с керамика, при които хронологическият диапазон е широк – от ранно-желязната до елинистическата епоха. Различно впечатление оставя текст № 29 посветен на историята на Анхиало като част от електронно базирана енциклопедия. В нея, позовавайки се на публикация на безспорен авторитет за археологията на Западния Понт (покойният вече Михаил Лазаров), Петрова твърди, че този античен град е посетен от император Септимий Север през „209/211 г.“ Става дума за груба грешка по отношение на историческата фактология, тъй като античните автори са категорични, че през 209 г. Септимий Север е заминал за Британия, където е останал до началото на 211 г. и е починал там, в град Ебуракум, на 4 февруари. Като сериозен пропуск в конкурсната документация бих отчела липсата на приложена справка за позовавания в научната литература на изследванията на д-р Анета Петрова.

Надежда Кирова е посочила в списъка на своите публикации две монографии (от които едната е описана под печат), две студии (от които една е под печат) и 22 статии (от които две са под печат). Необходимо е да се уточни, че една значителна част от тази научна продукция е свързана с времето преди получаването на научната степен „доктор“: публикация № 2 е монографично издание на докторската дисертация, а статии с номера от 18 до 26, или общо девет, са публикувани преди 2005 г., но изрично трябва да се подчертае, че част от тях не са свързани с темата на дисертационния труд. Като № 1 Кирова е посочила „хабилитационен труд, под печат“ на тема „Сердика и нейната територия I – VI в.“. Представеният ръкопис като качества и постижения може да бъде представен като хабилитационен труд, но от формална гледна точка той не е такъв, защото нито е обсъден като текст за хабилитация, нито е представен документ, който да удостоверява, че е предаден и приет за печат. По отношение на останалите публикации може да се каже като цялостна оценка, че са стойностни изследвания, насочени основно в две области: медицината през античността, а така също проблемите на археологията и историята на древна Сердика и нейната територия. Доказан е и значителен интерес към проблемите

на Нове (публикации № 5 и №10), без съмнение обусловен от участието на д-р Надежда Кирова като заместник ръководител на археологическия екип, проучващ този важен римски военен лагер.

Цялостният обем на публикациите извън темата на дисертационния й труд също не ги прави равностойни на хабилитационен труд. Не може да не се отбележи също така сравнително малкият отзвук на тези текстове в научните среди: макар със сигурност дадената справка с цитиранията да не е пълна, все пак наличието само на едно забелязано позоваване на нейни 26 публикации е достатъчно показателно. Изследвания, които остават извън научните дискусии, създават впечатление за ограничена полезност, независимо от качеството им.

Чавдар Цочев е представил за участие в конкурса скромна като обем научна продукция, която със сигурност не е достатъчна за едно успешно участие в конкурс за академична длъжност „доцент” – само девет статии, от които едната е под печат, а две са свързани с времето преди получаването на научната степен „доктор”. Както може да се очаква, преобладаващата част от публикациите му са пряко или косвено свързани с амфорните печати, на които е посветена и неговата докторска дисертация. Но пък прави изключително силно впечатление фактът, че към този малък брой статии са отчетени 30 цитирания – показател, който говори сам по себе си за научната стойност и значимост на изследванията на д-р Чавдар Цочев.

II. Археологически проучвания (разкопки и теренни обходи)

Анета Петрова е представила данни за свое участие в три тригодишни археологически проучвания (Черна гора 1, Чирпанско; Горно Ново село, Старозагорско; с. Маленово, Ямболско) и за други 12, осъществени в рамките на по една година (в това число не включвам археологическите проучвания, в които тя е участвала под формата на студентски стаж). Тук прави впечатление както широкият хронологически диапазон, така и разнообразната география на археологическите обекти, в чието проучване Петрова се е включила включително като ръководител или заместник ръководител.

Надежда Кирова е представила данни за свое участие в археологически разкопки на два антични центъра – Сердика (където е проучвала пет обекта, на единия от които – гробници от западния некропол на Сердика – тя е

ръководител) и Нове (където нейната дейност като археолог започва през 2004 г, а от следващата 2005 вече е заместник-ръководител).

Чавдар Цочев за съжаление не е представил данни за тази основна за всеки археолог дейност.

III. Проекти

Анета Петрова е представила данни за участие в пет проекта, два от които са пост-докторантски към Европейския социален фонд.

Надежда Кирова е представила данни за участие в разработката на два проекта за експониране на археологическото наследство на София.

От тримата кандидати **Чавдар Цочев** е представил данни за участие в най-авторитетни и значими международни проекти: 1) публикуване на тасоските амфорни от Атинската агора; 2) публикуване на амфорните печати от гимназиона в Амфиполис; 3) разработване на триизмерни модели на амфорни печати. Сами по себе си тези факти говорят за завоюван сериозен международен авторитет сред специалистите, което прави чест не само на самия кандидат, но може да се определи и като безспорен успех за българската археология.

IV. Участие в научни форуми

Анета Петрова е представила данни за участие в 10 научни форума, четири от които са били в чужбина.

Надежда Кирова не е представила данни за тази дейност.

Чавдар Цочев е представил данни за свое участие в четири научни форума, като и четирите са международни, три от тях проведени в чужбина.

V. Международни изяви

Анета Петрова ползва свободно английски; немски, руски и френски езици, по които тя има достатъчни познания, за да ги използва в научните си дирения. През 2003 г. с тримесечна стипендия на DAAD тя специализира в Хумболтовия университет в Берлин. Въпреки еднократната си и сравнително кратка специализация в чужбина тя е с най-много – четири - статии публикувани в чужди издания, а също и - както посочих по-горе – с приета за печат монография в авторитетно белгийско издателство.

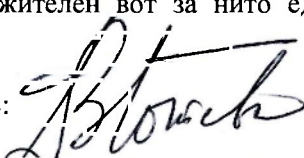
Надежда Кирова владее свободно немски и английски език; руски и френски са езици, които тя е в състояние да използва в научните си дирения. Тази нейна сериозна езикова подготовка ѝ е дала възможност да реализира две специализации в Германия: едната с шестмесечна стипендия на DAAD в Майнц (2003) и втората, с изключително авторитетната Хумболтова стипендия в Кьолн (от 2010 до сега). Изненадващо е, признавам, че при тези наистина благоприятни обстоятелства с около двегодишен престой в Германия, само две нейни изследвания (от общо 26) са публикувани в чужди издания.

Чавдар Цочев владее свободно английски и френски език; руски и гръцки са също езици, които той е в състояние да използва както в разговор, така и в научните си дирения. Тази негова сериозна езикова подготовка му е дала възможност да получи две стипендии за Френската школа в Атина (2006 и 2007 г.), както и три стипендии – на три различни институции - за Американското училище в Атина (2009, 2011 и 2011-2012 г.). Очевидно е, че колегата Цочев е успял да си изгради сериозен международен авторитет. Констатацията се подкрепя също от участието му в международни проекти базирани в Гърция, както и от справка за пет цитирания на негови публикации от чуждестранни изследователи. Показателен е и фактът, че от неговите девет публикации, три са излезли в чужди издания.

VI. Становище по конкурса

Казаното дотук ми дава основание да определя и тримата кандидати като перспективни изследователи, всеки един от които има вече свои сериозни постижения. За съжаление, **от формална гледна точка, нито един от тях не отговаря на законовите изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“**, поради което не препоръчвам положителен вот за нито един от кандидатите

Подпис:

Доц. д-м Дилиана Василева Ботева

София, 25. 03. 2012 г.